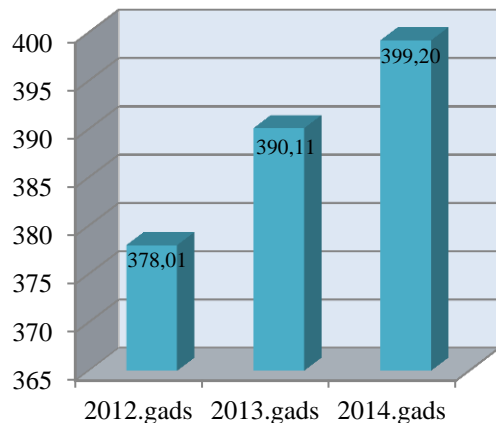

Naftas produktu (degvielas) aprite 2014.gadā

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

milj.EUR 1.attēls

2014.gadā akcīzes nodoklis par naftas produktiem iekasēts EUR **399,20 milj.** apjomā, kas ir par EUR 9,1 milj. jeb **par 2% vairāk** kā 2013.gadā.

2014.gadā, salīdzinot ar 2013.gadu, par EUR 3,48 milj. jeb 3% samazinājušies akcīzes nodokļa ieņēmumi par svīnu nesaturošo benzīnu, ieskaitot benzīnu, kuram pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts (*turpmāk – benzīns*).

Akcīzes nodokļa ieņēmumi palielinājušies:

- par dīzeļdegvielu, ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela un dīzeļdegvielu, kuru izmanto par kurināmo (*turpmāk – dīzeļdegviela*) – par EUR 10,35 milj. jeb 4%;
- par sašķidrināto naftas gāzi, kuru izmanto kā degvielu (*turpmāk – autogāze*) – par EUR 2,5 milj. jeb 39% (*skatīt 1.pielikumu*).

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2014.gadā ietekmēja:

- naftas produktu realizācijas apjoma pieaugums (+2%);
- naftas produktu patēriņa struktūras izmaiņas – 2014.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaudzis dīzeļdegvielas un naftas gāzes īpatsvars, attiecīgi samazinoties benzīna īpatsvaram kopējā realizācijā, t.i., – naftas produktus ar lielāku akcīzes nodokļa likmi aizstāj produkti ar zemāku akcīzes nodokļa likmi (skatīt 4. nodaļu);
- nodokļa likmes, kas 2014.gadā tika palielinātas autogāzei un palika nemainīgas pārējiem naftas produktu (degvielas) veidiem (skatīt 3.pielikumu).

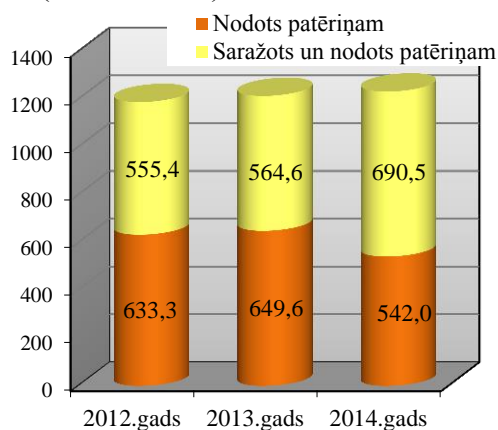
2. Naftas produktu (degvielas) aprītē iesaistītās personas

Latvijā 2014.gada 31.decembrī bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) darbībai ar naftas produktiem un/vai biodegvielu:

- apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – 82;
- reģistrēta saņēmēja darbībai – 2;
- reģistrēta nosūtītāja darbībai – 47;
- degvielas vairumtirdzniecībai – 37;
- degvielas mazumtirdzniecībai – 129.

3. Naftas produktu (degvielas) nodošana patēriņam Latvijā

(tūkst. tonnas) 2.attēls

2014.gadā kopumā patēriņam Latvijā nodoti naftas produkti (degviela) **1 232,50 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 18,27 tūkst. tonnām jeb par **2% vairāk** kā 2013.gadā.

Palielinājies patēriņam nodotais apjoms:

- dīzeļdegvielai – par 59,87 tūkst. tonnām jeb 8%;
- autogāzei – par 5,42 tūkst. tonnām jeb 10%;
- sašķidrinātajai naftas gāzei, kuru izmanto par kurināmo (turpmāk – kurināmā gāze) – par 3,27 tūkst. tonnām jeb 10%.

Vienlaikus **samazinājies** patēriņam nodotais daudzums:

- benzīnam – par 5,67 tūkst. tonnām jeb 3%;
- petrolejai (ieskaitot reaktīvo degvielu) – par 43,61 tūkst. tonnām jeb 37%, kas skaidrojams ar to, ka netiek deklarēts naftas produktu aprītes pārskatos reaktīvās degvielas apjoms, kuru no muitas noliktavas gaisa kuģu apgādei piegādā viens komersants;
- degvieleļļai – par 0,53 tūkst. tonnām jeb 14%;
- naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” – par 0,62 tūkst. tonnām jeb 8% (skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

Naftas produktu veids	Nodots patēriņam (tūkst. tonnas)		
	2012.gads	2013.gads	2014.gads
Benzīns	226,96	210,19	204,51
Dīzeļdegviela	761,46	789,55	849,42
Autogāze	40,15	51,72	57,14

Veicot analīzi pa naftas produktu veidiem, redzams, ka 2014.gadā saglabājas līdzīga tendence kā

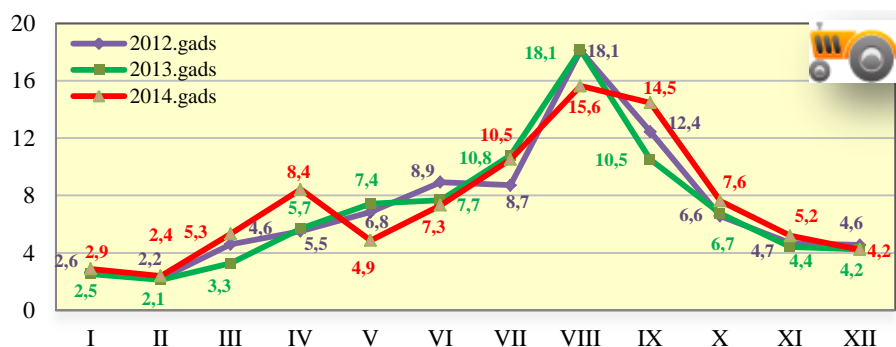
2012. un 2013.gadā – patēriņam nodoto naftas produktu struktūra mainās par labu degvielai ar mazāku akcīzes nodokļa likmi.

Līderpozīcijās, vērtējot pēc kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma, atrodas SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia”, SIA „Neste Latvija” un SIA „Lukoil Baltija R”. Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2014.gadā kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti *4.pielikumā*.

2014.gadā akcīzes preču noliktavās kopumā saražoti, sajaukti, iezīmēti (markēti), apstrādāti, fasēti (turpmāk – saražoti) naftas produkti **916,99 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 159,53 tūkst. tonnām jeb 21% vairāk kā 2013.gadā. Saražoto naftas produktu kopējā apjoma pieaugums galvenokārt saistīts ar to, ka šogad par 31% pieaudzis sajauktās dīzeļdegvielas apjoms, kā arī par 14% palielinājies biodīzeļdegvielas ražošanas apjoms (skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu).

Lielākā daļa no akcīzes preču noliktavās saražoto naftas produktu apjoma ir nodoti patēriņam Latvijā, minētā tendence nav attiecināma uz saražoto biodīzeļdegvielu, jo lielākā daļa saražotās biodīzeļdegvielas tiek izvesta uz citām dalībvalstīm.

Dīzeļdegviela lauksaimniekiem - nodošana patēriņam (tūkst. tonnas) 3.attēls

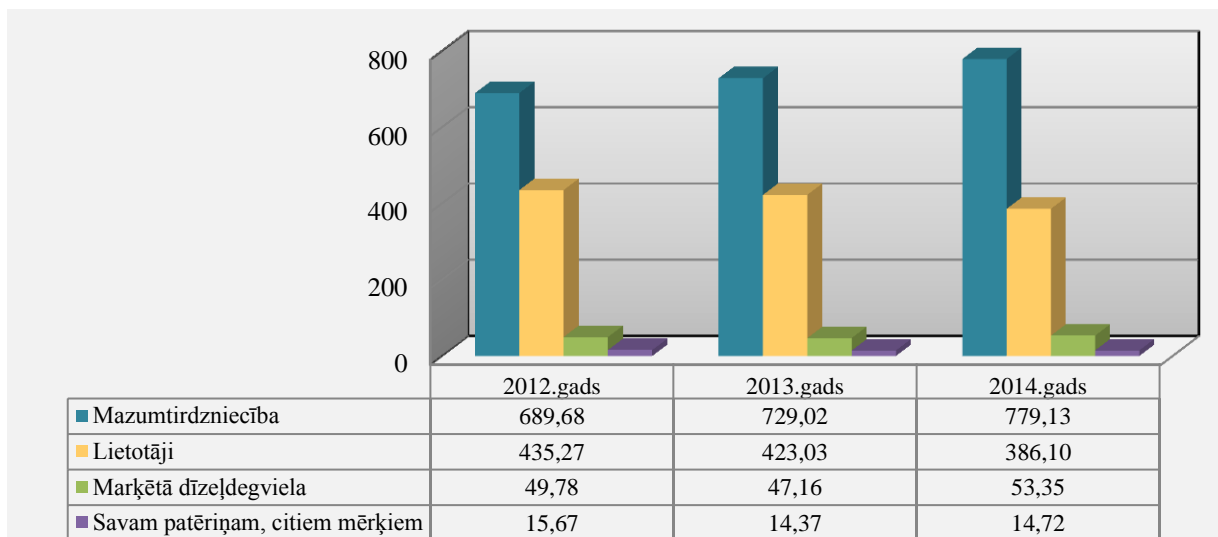

2014.gadā, piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotas **88,85 tūkst. tonnas** dīzeļdegvielas, kas ir par **5,27 tūkst.**

tonnām jeb **6% vairāk** kā 2013.gadā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 3.maija noteikumu Nr.344 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem” 22.punktu 2014./2015.saimnieciskajā gadā maksimālais kopējais dīzeļdegvielas daudzums, kam piemēro atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, ir **102 589 359 litri** (par 6 402 741 litriem mazāk nekā iepriekšējā saimnieciskajā gadā). Ņemot vērā, ka kopējais aprēķinātais dīzeļdegvielas apjoms pārsniedz maksimālo noteikto dīzeļdegvielas apjomu, Lauku atbalsta dienests veicis proporcionālu samazinājumu dīzeļdegvielas daudzumam uz vienu hektāru, nosakot likmi – **86,5 litri** par atbilstošās platības hektāru 2014./2015.saimnieciskajam gadam.

4. Naftas produktu (degvielas) realizācija (tūkst. tonnas) 4.attēls

2014.gadā kopumā Latvijā realizētas **1 233,30 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 19,71 tūkst. tonnām jeb **2% vairāk** kā 2013.gadā. Pieaudzis mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms un iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas realizācijas apjoms, kā arī naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem, savukārt samazinājies lietotājiem vairumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms. Vērtējot pēdējo triju gadu periodu vērojams, ka pieaug

mazumtirdzniecībā realizētās degvielas īpatsvars un attiecīgi samazinās lietotājiem vairumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms.

Vērtējumā pa produktu veidiem – 2014.gadā **palielinājies** realizācijas apjoms dīzeļdegvielai (par 8%), autogāzei (par 11%), kurināmāi gāzei (par 10%) un naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” (par 8%). **Samazinājies** realizācijas apjoms benzīnam (par 3%), petrolejai (par 37%), degvielleļļai (par 55%) (skatīt 2.pielikuma. 2.tabulu).

Naftas produktu veidu īpatsvars (procentos) kopējā realizēto naftas produktu struktūrā

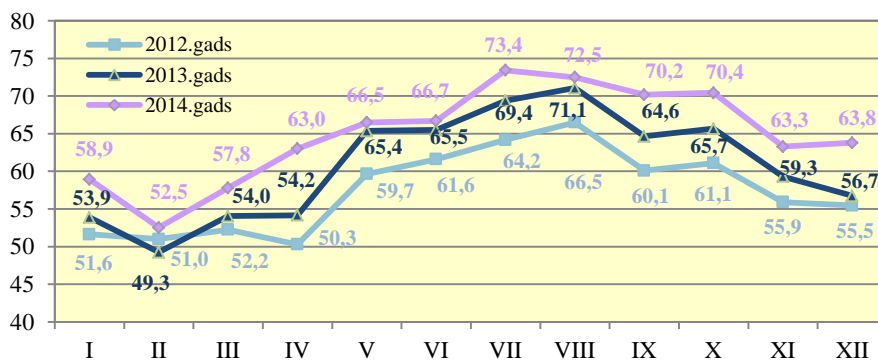
5.attēls

2014.gadā līdzīgi kā iepriekšējos gados, kopējā realizēto naftas produktu struktūrā palielinājies dīzeļdegvielas un sašķidrinātās naftas gāzes īpatsvars (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu).

4.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnas) 6.attēls

2014.gadā mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **779,13 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 50,11 tūkst. tonnām jeb **7% vairāk** kā 2013.gadā.

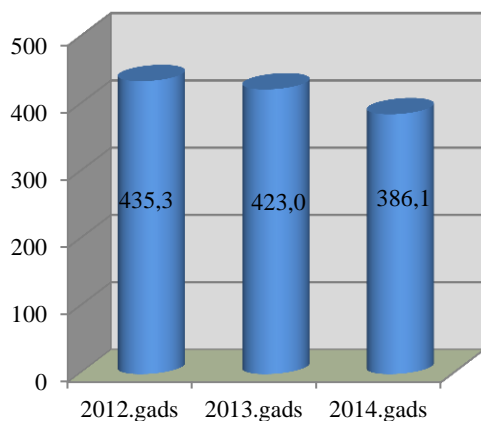
Par 49,68 tūkst. tonnām jeb 11% palielinājies

mazumtirdzniecībā realizētās dīzeļdegvielas apjoms, kā arī par 5,58 tūkst. tonnām jeb 11% pieaudzis realizētās autogāzes apjoms. Turpretī realizētā benzīna apjoms samazinājies par 5,09 tūkst. tonnām jeb 3% (skatīt 2.pielikuma 2.1.tabulu).

4.pielikumā uzskaitīti **lielākie komersanti** vērtējumā pēc 2014.gadā **mazumtirdzniecībā** realizētā degvielas apjoma. Līderpozīcijās mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoma ziņā līdzīgi kā 2013.gadā atrodas SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia”, SIA „Neste Latvija” un SIA „Lukoil Baltija R”, AS „Virši-A” un SIA „East-West-Transit”.

4.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem

(tūkst. tonnas) 7.attēls

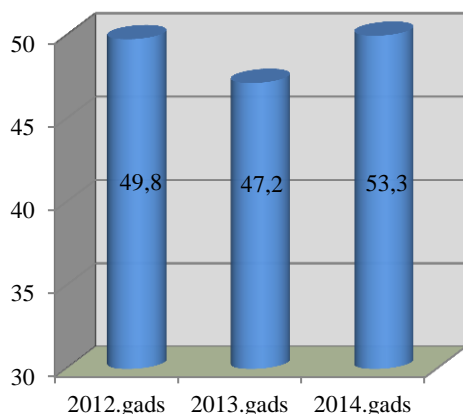

2014.gadā lietotājiem kopumā realizētas **386,10 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 36,93 tūkst. tonnām jeb **9% mazāk** kā 2013.gadā. (skatīt 2.pielikuma 2.2.tabulu).

Realizācijas apjoms ievērojami **samazinājies** petrolejai (par 37%), kas skaidrojams ar to, ka netiek uzskaitīts reaktīvās degvielas apjoms, kuru no muitas noliktavas gaisa kuģu apgādei piegādā viens komersants un kura realizētie apjomi netiek attiecīgi deklarēti naftas produktu aprītes pārskatos, un degvielleļai (par 58%).

4.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

(tūkst. tonnas) 8.attēls

2014.gadā iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela ir realizēta kopumā **53,35 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 6,19 tūkst. tonnām jeb **13% vairāk** kā iepriekšējā gadā.

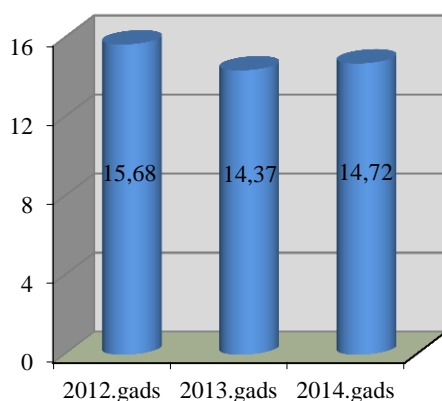
Realizācijas apjoma pieaugums vērojams juridiskām personām (izmantošanai par kurināmo siltuma ieguvei apkurē vai siltumenerģijas ieguvei produkcijas ražošanas (pārstrādes) tehnoloģiskajā procesā) – par 6,14 tūkst. tonnām jeb 25% un kuģu apgādei par 0,51 tūkst. tonnām jeb 3%, bet samazinājies realizētais apjoms fiziskām personām par 0,47 tūkst. tonnām jeb 14% (skatīt 2.pielikuma

2.3.tabulu).

Iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas realizācijas apjoma pieaugums 2014.gadā skaidrojams ar rezerves avārijas kurināmā iegādi Rīgas otrās termoelektrocentrāles darbības nepārtrauktības nodrošināšanai.

4.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

(tūkst. tonnas) 9.attēls

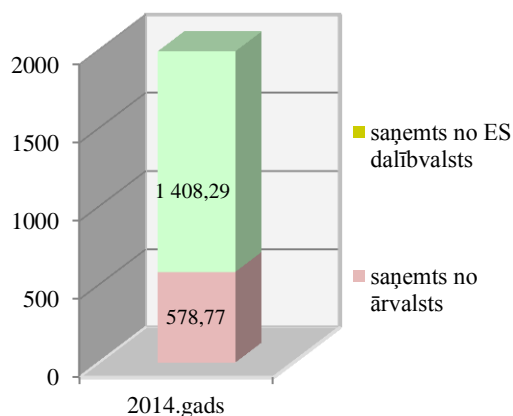
2014.gadā komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **14,72 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 0,35 tūkst. tonnām jeb **2% vairāk** kā 2013.gadā (skatīt 2.pielikuma 2.4.tabulu).

Jāatzīmē, ka ievērojamu daļu (4,85 tūkst. tonnas) no savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav

naftas produkti, ražošanai) izmantotajiem naftas produktiem veido naftas produkti (smagās eļļas), kuri harmonizētajā preču aprakstīšanas un kodēšanas sistēmā tiek klasificēti ar kombinēto nomenklatūras kodu 27101999 un kuriem ir piemērots atbrīvojums no akcīzes nodokļa.

5. Naftas produktu saņemšana Latvijā un nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

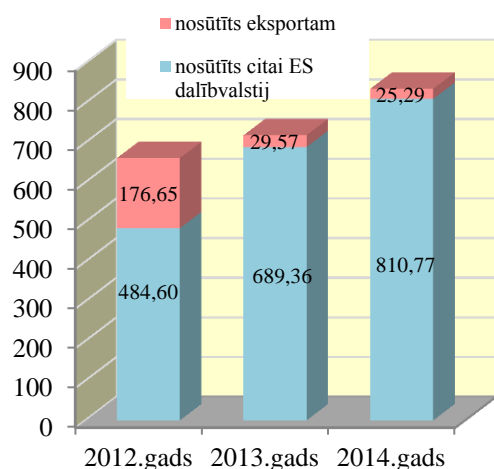
(tūkst. tonnas) 10.attēls

2014.gadā kopumā Latvijā ievesti akcīzes preču noliktavās, reģistrēto saņēmēju noliktavās un importēti realizācijai vairumtirdzniecībā vai izmantošanai savam patēriņam naftas produkti (degviela), to aizstājējprodukti un komponenti **1987,06 tūkst. tonnu** apjomā (t.sk. izejvielas biodīzeļdegvielas ražošanai).

71% no kopējā naftas produktu apjoma tika saņemts no citām ES dalībvalstīm (galvenokārt no Lietuvas, Somijas) un 29% no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis (pārsvarā no Baltkrievijas, Krievijas).

(tūkst. tonnas) 11.attēls

2014.gadā komersanti kopumā nosūtījuši naftas produktus (degvielu) **836,06 tūkst. tonnu** apjomā, tai skaitā 810,77 tūkst. tonnas nosūtītas citām Eiropas Savienības dalībvalstīm (visvairāk uz Lietuvu, Poliju) un 25,29 tūkst. tonnas izvestas no akcīzes preču noliktavām to tālākai izvešanai uz trešajām valstīm. 2014.gadā naftas produkti nosūtīti gan piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu, gan nosūtot patēriņam Latvijā nodotos naftas produktus.

Nosūtīto naftas produktu apjoms 2014.gadā, salīdzinot ar 2013.gadu, **palielinājies par 117,13 tūkst. tonnām jeb 16%**. Vērtējot pa produktu veidiem, vislielāko īpatsvaru kopējā nosūtīto naftas produktu apjomā veido dīzeļdegviela (74%), sašķidrīnātā naftas gāze (12%) un biodīzeļdegviela (8%) (skatīt 2.pielikuma 3.tabulu).

Vērtējot pēdējo triju gadu periodu, vērojams, ka katru gadu pieaug no Latvijas akcīzes preču noliktavām nosūtīto naftas produktu apjoms.

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.